

Informatieboekje Juridische bescherming van natuurlijke personen

Dit artikel is ontstaan door een online presentatie gegeven door Gabie Conradi op 26 september 2020 op verzoek van EMB Nederland in samenwerking met CP Nederland, KansPlus, Sien en Netwerk Rondon.

Wat is de algemene regel?

- Iedere natuurlijke persoon is bekwaam tot het verrichten van rechtshandelingen (handelingsbekwaam) voor zover de wet niet anders bepaalt (art. 3:32 BW)
- **Handelingsbekwaam** = in staat zijn zelfstandig rechtshandelingen te verrichten
- **Wilsbekwaam** = de mogelijkheid om zijn wil te bepalen (persoon die de kenmerken bezit om zijn wil op een juiste wijze te kunnen vormen)

Aardig om over meerderjarigheid en volwassenheid iets te lezen:

<https://geneaknowhow.net/fag/recht/volw-meerderjarig.htm>

Iemand die 18 jaar of ouder is, is meerderjarig. Volgens de wet is hij dan ook handelingsbekwaam. Dat betekent dat hij zelfstandig rechtshandelingen mag verrichten en daar ook verantwoordelijk voor is. Hij mag dingen kopen, een contract afsluiten, geld lenen, trouwen, scheiden etc. Wilsbekwaam is iemand die zelfstandig een beslissing kan nemen en de gevolgen van die beslissing overziet. Een rechtshandeling is een feitelijke handeling met rechtsgevolg gedaan door een natuurlijk persoon of rechtspersoon. Voor een rechtshandeling is 'wil en verklaring' vereist. Uitgangspunt is dat een rechtshandeling een op dat rechtsgevolg gerichte wil vereist, die zich door een verklaring heeft geopenbaard. Meer lezen?

<https://www.amsadvocaten.nl/woordenboek/verbintenissenrecht/rechtshandeling/>

<https://www.noorlandjuristen.nl/Bestuursrecht/Vertrouwensleer/index.htm>

<https://www.goedvertegenwoordigd.nl/>

Wettelijke vertegenwoordiging

- **Minderjarigen:** Ouders (volledig)

Grenzen bij minderjarigen: bij medische kwesties gelden wat afwijkende regels vanaf de leeftijd van 12 – 16 jaar en vanaf 16 jaar wordt een jongere gelijkgesteld met een volwassene.

- **Meerderjarigen:**
  - Curator (volledig)
  - Bewindvoerder (beperkt)
  - Mentor (beperkt)

Juridische bescherming meerderjarigen

- **Curatele – bewind – mentorschap**
(overeenkomsten en verschillen)
- A. Materieel = bevoegdheden
- B. Formeel = procedure
- C. Toezicht = vrijheid of gebondenheid

Materiële verschillen (1)

- Curatele: behartiging materiële en immateriële belangen
- Bewind: behartiging vermogensrechtelijke belangen (financiën)
- Mentorschap: behartiging belangen op terrein van verzorging, behandeling en begeleiding

Materieel = stoffelijk, tastbaar. Financiële belangen en dingen die je kunt bezitten.

Immaterieel = niet stoffelijk, niet tastbaar. De belangen die gaan over welzijn, welbevinden. zaken die je niet vast kunt pakken maar zeer relevant zijn om te bewaken.

Materiële verschillen (2)

Gronden voor de te treffen maatregel:

Curatele:

- a. Geestelijke stoornis waardoor betrokkene – al dan niet met tussenpozen – niet in staat is of bemoeilijkt wordt eigen belangen behoorlijk waar te nemen
- b. Verkwisting
- c. Gewoonte van drankmisbruik (onder voorwaarden)

Het moet gaan om een geestelijke stoornis die invloed heeft op het kunnen oordelen over je belangen. Die kan ook tijdelijk zijn.

<https://www.omega-beheer.nl/pagina/diensten/bewindvoering/bewind-wegens-verkwisting/>

<http://www.wetrecht.nl/curatele/>

Gewoonte van drankmisbruik kent de volgende voorwaarden: - waardoor de betrokkene zijn belangen niet behoorlijk waarneemt, - in het openbaar herhaaldelijk aanstoot geeft - of zijn eigen veiligheid of die van anderen in gevaar brengt.

Zowel onder curatele stellen wegens verkwisting of wegens drankmisbruik komt minder vaak voor dan geestelijke stoornis.

Materiële verschillen (3)

Zeggenschap

- Curatele: bij uitsluiting van anderen: de curator
- Bewind en mentorschap: bewindvoerder/mentor samen met betrokkene
- Bij bewind wordt iemand niet handelingsonbekwaam: mag wel overeenkomsten sluiten
- De bewindvoerder kan met medewerking van de rechthebbende beschikken of, indien deze weigerachtig is, met machtiging van de kantonrechter

Meer lezen over de maatregelen kan ook:

<https://www.rechtspraak.nl/Onderwerpen/Curatele>

<https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/curatele-bewind-en-mentorschap/vraag-en-antwoord/taken-curator-beschermingsbewindvoerder-of-mentor>

Materiële verschillen (4)

- **Taak**
- Curator: treedt volledig in de plaats van
- Bewindvoerder:
  - Besteding geld aan voldoende verzorging
  - Doelmatige belegging van restant vermogen
  - Beheer en beschikking
- Mentor:
  - Plegen van rechtshandelingen op terrein van verzorging, verpleging, behandeling en begeleiding

Meer informatie over mentorschap:

<https://www.mentorschap.nl/home>

Stichting die zich inzet om voor iedereen die dat nodig heeft een vrijwillig mentor te vinden.

aanvraag of wijziging

- **Curatele , bewind en mentorschap:**
  - Persoon zelf
  - Directe omgeving
  - Officier van Justitie
  - Leiding verzorgende instelling

<https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/curatele-bewind-en-mentorschap/vraag-en-antwoord/curatele-beschermingsbewind-of-mentorschap-aanvragen>

Diversen

1. Procedure

In beide gevallen gelijk bij kantonrechter

2. Wie kunnen benoemd worden?

Curator, bewindvoerder en mentor kunnen zowel natuurlijke als rechtspersonen zijn

3. Publicatie:

Onder curatele gesteld: Ja – Staatscourant, curatele- en bewind-register

Bewind: Ja - aantekening in registers waarin goederen zijn opgenomen als de kantonrechter dat beslist

Mentorschap: Nee

Bekendmaking curatele

Wanneer curatele wordt verleend of wordt opgeheven, wordt dit gepubliceerd in de Staatscourant en in twee door de rechter aan te wijzen dagbladen. Wordt dat niet gedaan en derden lijden daardoor schade (bijvoorbeeld doordat ze rechtshandelingen met de onder curatele gestelde aangaan), dan is de verzoeker van de curatele hoofdelijk aansprakelijk voor die schade.

Publicatie curatele in openbare registers

Personen onder curatele zijn terug te vinden in:

- het Centraal curatele- en bewind register (het CCBR)
- het handelsregister (kvk.nl) – als betrokkene een onderneming heeft
- het kadaster (kadaster.nl) – als betrokkene een woning bezit

De griffie bericht ook de gemeente waar de betrokkene staat ingeschreven en publiceert de beschikking in de Staatscourant (officielebekendmakingen.nl)

Waarom registratie in het CCBR?

Publicatie in het register beschermt tegen het aangaan van ongewenste contracten. Een bedrijf bijvoorbeeld kan in het register controleren of iemand onder curatele staat. In dat geval sluit het bedrijf het contract pas af na toestemming van de curator.

Wanneer curatele wordt opgeheven:

De opheffing van de ondercuratelestelling moet worden gepubliceerd in de Nederlandse Staatscourant en twee landelijke dagbladen. De verzoekers van de opheffing zijn verplicht zorg te dragen voor de publicatie.

Toezicht

- Jaarlijks afleggen rekening en verantwoording bij de kantonrechter.
- Bij meer dan 3 personen onder curatele of bewind gelden strengere eisen:
  - 2014: Besluit Kwaliteitseisen curatoren, beschermingsbewindvoerders en mentoren.

Meer lezen:

<https://www.rechtspraak.nl/sitecollectiondocuments/factsheet-toezicht.pdf>

<https://www.rechtspraak.nl/Onderwerpen/Paginas/rekening-en-verantwoording.aspx>

<https://wetten.overheid.nl/BWBR0034760/2015-06-01>

<https://www.njb.nl/nieuws/landelijke-controle-op-curatoren-bewindvoerders-en-mentoren/>

Beloning

De jaarbeloning voor een familiecurator, -bewindvoerder of -mentor, inclusief onkostenvergoeding, bedraagt in 2020:

- voor een curator € 1.127
- voor een bewindvoerder € 626
- voor een mentor € 626

Bij gelijktijdigheid bewindvoerder en mentor wordt de beloning conform die van een curator bepaald.